

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΧΑΤΖΗΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ,
ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΧΑΤΖΗΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Συγγραφέας: Αριστείδης Χατζής

Επιμέλεια-Διόρθωση: Γιάννης Βογιατζής

© 2017, Εκδόσεις Κυριάκος Παπαδόπουλος Α.Ε., Αριστείδης Χατζής

Η πνευματική ιδιοκτησία αποκτάται χωρίς καμιά διατύπωση και χωρίς την ανάγκη ρήτρας απαγορευτικής των προσβολών της. Κατά τον Ν. 2387/20 (όπως έχει τροποποιηθεί με τον Ν. 2121/93 και ισχύει σήμερα) και κατά τη Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης (που έχει κυρωθεί με τον Ν. 100/1975), απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αποθήκευση σε κάποιο σύστημα διάσωσης και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου με οποιονδήποτε τρόπο ή μορφή, τμηματικά ή περιληπτικά, στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή άλλη διασκευή, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

Πρώτη έκδοση: Δεκέμβριος 2017

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

www.epbooks.gr

Καποδιστρίου 9, 144 52 Μεταμόρφωση Αττικής

τηλ.: 210 2816134, e-mail: info@epbooks.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ

Μασσαλίας 14, 106 80 Αθήνα, τηλ.: 210 3615334

ISBN 978-960-569-760-0

Στη Γιούλη

Σφικτά στην αγκαλιά μου,
κρατούσα την πηγή κάθε σημαντικής φιλοδοξίας που είχα ποτέ.
Το κέντρο του εαυτού μου, τον κύκλο της ζωής μου,
τη δική μου τη γυναίκα.
Η αγάπη μου γι' αυτήν ήταν θεμελιωμένη πάνω σε βράχο!

Charles Dickens, *David Copperfield* (1850)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.....	13
---------------	----

Μέρος Ι

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΚΡΑΤΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΤΟΜΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

1. Το πατερναλιστικό ένστικτο.....	22
2. Ποιος είναι ο Μεγάλος Αδελφός;.....	24
3. «Για το καλό σου»: Νομικός πατερναλισμός και παρένθετη μητρότητα.....	30
4. Δωρητές οργάνων διά νόμου;.....	34
5. Εκούσια ευθανασία, προσωπική αυτονομία και ανθρώπινη αξιοπρέπεια.....	37
6. Παράλογο και ανήθικο.....	40
7. Οι ζωές των ανθρώπων.....	43
8. Φιλελεύθερα δαιμόνια.....	47
9. Η θεσμική μας υστέρηση.....	50
10. Δικαιώματα εν τάφω.....	52
11. Η χρησιμότητα ενός θανάτου.....	55
12. Η φιλελεύθερη δημοκρατία και οι εχθροί της.....	57
13. Ο Σάββας Ξηρός και το κράτος δικαίου.....	61
14. Εν ονόματι της δικαιοσύνης!.....	63
15. Γιατί η Ηριάννα δεν έπρεπε να βρίσκεται στη φυλακή.....	68
16. Ποιος δικαιούται να κυβερνά αυτόν τον τόπο;.....	77
17. Μεταξύ σταθερότητας και νομιμοποίησης.....	80
18. Αυστηροί κανόνες, γενικές ρήτρες και σύνταγμα.....	83
19. Δημοκρατία χωρίς τον λαό.....	89

Μέρος ΙΙ

Η ΙΕΡΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ: ΛΟΓΟΣ, ΕΚΦΡΑΣΗ, ΤΥΠΟΣ

20. Η ελευθερία των άλλων και τα όρια της βλάβης.....	96
21. Περί ρατσισμού και ελευθερίας του λόγου.....	99

22. Η προσβολή των θεσμών	103
23. Η «επικίνδυνη» ελευθερία	107
24. Η δημοσίευση της λίστας Λαγκάρντ ως πολιτικός λόγος	110
25. Ο ενοχλητικός λόγος	111
26. Δύο σατιρικές εκπομπές.....	114
27. Το δικαίωμα στη λήθη.....	118
28. Εγκλήματα πολέμου.....	121
29. Ο serial killer ως θεατρικός ήρωας.....	126
30. Μαύρη ημέρα για το κράτος δικαίου στην Ελλάδα.....	134
31. Μετά τη μήνυση, η θεσμική απρέπεια.....	138
32. Μια χυδαία απόφαση.....	142

Μέρος III

ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΟΜΟΦΥΛΩΝ ΖΕΥΓΑΡΙΩΝ

33. «Τι αξία έχει ο γάμος στην αγάπη μας μπροστά;»	148
34. Ο πολιτικός γάμος των ομόφυλων ζευγαριών	152
35. Η παιδοθεσία από ομόφυλο ζευγάρι.....	155

Μέρος IV

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ, ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ

36. Τα όρια της πολυπολιτισμικότητας.....	162
37. Οι «άλλοι»	173
38. «Μαύρισε ο τόπος»	176
39. Το σωστό και το εύκολο.....	179
40. Πατρίδες και σύνορα.....	182

Μέρος V

ΑΝΟΙΚΤΗ ΑΓΟΡΑ, ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ

ΚΑΙ Η ΣΤΡΕΒΛΩΣΗ ΤΟΥ ΠΑΡΕΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ

41. Είναι η πραγματικότητα επιλέξιμη;	188
42. Δώδεκα μύθοι για την Αγορά	193
43. Ελεύθερες αγορές ή μιζέρια;.....	201
44. Ο ελέφαντας στο δωμάτιο.....	204

45. Φωτιές, δάση και οργανωμένα συμφέροντα.....	208
46. Πεθαίνει ο καπιταλισμός. Σοβαρά;.....	212
47. Οικονομικά, ηθική και αυτοκίνητα.....	216

Μέρος VI

ΥΠΕΡΑΣΠΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

48. Το πανεπιστήμιο πρέπει να μένει πάντα ανοιχτό.....	220
49. Το πανεπιστήμιο υπό ομηρία	222
50. Ανοίξτε το Πανεπιστήμιο!.....	225
51. Επτά επιχειρήματα υπέρ των ιδιωτικών πανεπιστημίων	230

Μέρος VII

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΒΙΑ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΤΟΤΕ ΦΑΣΙΣΤΙΚΗ

52. Το ολιγοπώλιο της βίας	236
53. Η εξέγερση της πίτσας	240
54. Εσύ παππού;.....	244
55. Γιορτές, επέτειοι και πανηγύρια.....	246
56. Δημοκρατία και πολιτική βία.....	248
57. Η αριστερή βία, η δεξιά βία και το κράτος δικαίου: δέκα φιλελεύθερες θέσεις.....	253

Μέρος VIII

Η ΜΑΧΗ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

58. Η λέξη που αρχίζει από Φ.....	258
59. Η επίσημη ιδεολογία της παγκοσμιοποίησης: «νεοφιλελευθερισμός», φιλελευθερισμός και οικονομική επιστήμη.....	263
60. Το τέλος της αριστεράς;.....	272
61. Σαν ένα όνειρο... Η αποτυχημένη προσπάθεια «νεοφιλελευθεροποίησης» της Νέας Δημοκρατίας.....	278
62. Κάθε χώρα έχει τη δεξιά που της αξίζει.....	283
63. Είσαι σίγουρος ότι είσαι φιλελεύθερος;	286
64. Η μοιραία έπαρση.....	289

65. Όταν ο Μίλτον γνώρισε τη Ρόουζ.....	293
66. Το Δόγμα της Άγνοιας	297
67. Ο Φρίντμαν στη Χιλή.....	309
68. Ο «φιλελευθερισμός» του Νόαμ Τσόμσκι	313
69. Οι έμποροι της ηθικής.....	319
70. Θεωρίες και άκρα.....	321
71. Γράμμα προς έναν νέο σπαδό της Χρυσής Αυγής.....	324
72. Ενδεχόμενος δόλος.....	326
73. Οι ρίζες του κακού	328
74. Ο θάνατος ενός δικτάτορα (Φιντέλ Κάστρο, 1926-2016).....	331
75. Ποιος έπρεπε να νικήσει στον εμφύλιο πόλεμο;	335
76. Η απατηλή λάμψη της ψευδοεπιστήμης.....	340
77. Οι χάντρες.....	345
78. Η πρώτη οδηγία του Star Trek	351
79. Αγανακτισμένοι όλων των χωρών.....	358
80. Πέντε πραγματικοί κίνδυνοι για τη φιλελεύθερη δημοκρατία.....	362
81. Ο λαϊκισμός στον 21ο αιώνα.....	365
ΠΩΣ ΘΑ ΣΥΝΔΕΘΕΙΤΕ ΜΑΖΙ ΜΟΥ	369
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΘΕΜΑΤΩΝ / ΠΡΟΣΩΠΩΝ	370

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Γιατί τίποτα δεν είναι τόσο καταπληκτικό όσο η ζωή.

Εκτός από το γράψιμο.

Εκτός από το γράψιμο.

*Ναι, βέβαια, εκτός από το γράψιμο,
τη μόνη παρηγοριά.*

Ορχάν Παμούκ (1997)

Δεν μπορώ να θυμηθώ πότε δημοσιεύθηκε το πρώτο κείμενό μου σε εφημερίδα, αλλά πρέπει να ήταν στα τέλη της δεκαετίας του 1980. Ήμουν τότε φοιτητής στη Νομική Σχολή του ΑΠΘ και άρχισα να γράφω κείμενα για το θέμα που τότε (όπως και τώρα) λάτρευα, τον κινηματογράφο. Τα κείμενά μου δημοσιεύονταν σε μάλλον περιθωριακά έντυπα, ακόμα και σε επαρχιακές εφημερίδες πόλεων που δεν είχα επισκεφτεί ποτέ. Μου άρεσε να γράφω και ακόμα περισσότερο να δημοσιεύω, έτσι δεν έχανα ευκαιρία να το κάνω. Διότι και τότε (όπως και τώρα) δεν έγραφα τίποτα για να μπει στο συρτάρι μου. Έγραφα πάντα για να τα διαβάζουν οι άλλοι. Ακόμα και σήμερα, μετά από εκατοντάδες πλέον μικρές και μεγάλες δημοσιεύσεις, δεν βλέπω κάθε φορά την ώρα να δω τυπωμένες τις λέξεις μου. Όσοι συνεργάζονται μαζί μου γνωρίζουν πόσο πειστικός είμαι όταν καθυστερεί ή αναβάλλεται η δημοσίευση.

Έφτασε κάποτε η στιγμή, στις αρχές της δεκαετίας του 1990, να

γράφω για το ευρύτερο κοινό. Ήμουν μεταπτυχιακός φοιτητής και πλέον τα κείμενά μου έγιναν πολιτικά. Ο πρώτος που μου έδωσε την ευκαιρία να γράψω ήταν ο Παναγιώτης Δρακόπουλος για την *Εποπτεία*. Δεν έγραψα πολλά, 2-3 κείμενα μόνο, αλλά ήταν τα πρώτα που δημοσιεύθηκαν σε ένα περιοδικό που το διάβαζαν πολλοί και σημαντικοί διανοούμενοι. Ακολούθησαν τα *Επίκεντρα*, το φιλελεύθερο περιοδικό του Κέντρου Πολιτικής Έρευνας και Επιμόρφωσης (με διευθυντή του περιοδικού τον Γιώργο Παγουλάτο και του Κέντρου τον Δημήτρη Κατσούδα – αγαπημένοι φίλοι και οι δύο) και ο *Οικονομικός Ταχυδρόμος*, που έδινε τότε βήμα σε φοιτητές και ήταν ό,τι καλύτερο κυκλοφορούσε στην Ελλάδα. Μεσολάβησαν τα χρόνια των σπουδών στις ΗΠΑ και επανήλθα δριμύτερος με την επιστροφή μου στην Ελλάδα το 2000. Εκείνη τη χρονιά, και μάλιστα την ημέρα των γενεθλίων μου, το *Βήμα της Κυριακής* (δηλαδή ο βασιλιάς του ελληνικού Τύπου) μού παραχώρησε μια ολόκληρη σελίδα! Είχα στείλει το άρθρο στον Γιάννη Πρετεντέρη, τον οποίον δεν γνώριζα προσωπικά και ομολογώ ότι δεν ήμουν πολύ αισιόδοξος για το αποτέλεσμα. Δεν έλαβα ποτέ απάντηση, αλλά ξαφνικά είδα το άρθρο δημοσιευμένο.¹ Δεν περιγράφεται ο ενθουσιασμός μου. Αυτή η συνεργασία μου με τον ΔΟΛ ξεκίνησε ένδοξα, αλλά τελείωσε άδοξα. Από μια παρεξήγηση, για την οποία έφταιγε η απειρία μου, η συνεργασία διακόπηκε.

Όμως, δεν είχα κρατημό, έπρεπε να γράφω και για έναν άλλο λόγο. Γιατί είχα αναλάβει σχεδόν ιεραποστολικά τη διάδοση των φιλελεύθερων ιδεών και έπρεπε να κάνω ό,τι περνούσε από το χέρι μου. Δύο φίλοι μού πρόσφεραν την ευκαιρία σχεδόν αμέσως. Ο Πάσχος Μανδραβέλης, πρώτα στον *Ελεύθερο Τύπο* και μετά στην *Καθημερινή*, ο Τάκης Μίχας στην *Ελευθεροτυπία*. Συχνά μου ζητούσαν κείμενα για συγκεκριμένα θέματα, αλλά

1. Βλ. κείμενο 60 του ανά χείρας τόμου.

πολύ συχνότερα έγγραφα εγώ για ζητήματα που με απασχολούσαν και τους τα έστελνα. Για πολλά χρόνια, δημοσίευα σποραδικά (4-5 άρθρα τον χρόνο) και περιστασιακά. Ήθελα, όμως, να το κάνω πιο συστηματικά.

Η πρώτη ευκαιρία επαγγελματικής συνεργασίας μου δόθηκε από τον Τάκη Μίχα και πάλι. Με πρόσθεσε στην ομάδα του *NewsTime* το 2009. Το *NewsTime* ήταν κάτι σαν πρόδρομος του *Protagon*. Έγραψα αρκετά άρθρα εκεί για δύο χρόνια, μέχρι το κλείσιμό του. Δεν έμεινα πολύ χωρίς στέγη, όμως. Τον Μάιο του 2011, ξεκίνησε η συνεργασία μου με τα *Νέα*. Μετά από 11 χρόνια, επέστρεψα στον ΔΟΛ, ως τακτικός συνεργάτης (αν και είχα δημοσιεύσει στο ενδιάμεσο 2-3 άρθρα στο *Βήμα της Κυριακής*) με πρόσκληση ενός άλλου καλού μου φίλου, του Ηλία Κανέλλη. Ο Ηλίας μού έδωσε μια επιπλέον ευκαιρία, να γράψω για το *Books' Journal*. Στο περιοδικό του, έγραψα μερικά από τα κείμενα που αγαπώ περισσότερο. Συχνά έγραφα και για το *Βήμα* όταν ένας άλλος φίλος, ο Γιάννης Μπασκόζος, μου ζητούσε κάτι ή φιλοξενούσε ευχαρίστως ό,τι του έστελνα. Η συνεργασία με τα *Νέα* έληξε τον Ιανουάριο του 2017 και ήταν η μεγαλύτερη σε διάρκεια, σχεδόν 6 χρόνια. Όσο έγραφα για τα *Νέα*, συνεργαζόμουν εμμέσως, χωρίς να τον γνωρίζω προσωπικά, με τον διευθυντή τους, τον Χρήστο Μεμμή. Όταν ο Μεμμής έφυγε από τα *Νέα* και αγόρασε το *Protagon* με κάλεσε να γράφω κι εκεί. Πήγα ενθουσιασμένος με την ευκαιρία να απευθυνθώ σε μεγαλύτερο κοινό και από τον Ιούνιο του 2015 μέχρι σήμερα γράφω κυρίως εκεί όταν έχω να πω κάτι. Πιο σπάνια γράφω για το *VICE-Greece* κείμενα ειδικά γραμμένα για νέους ανθρώπους. Με κάλεσαν εκεί ο Δημήτρης Θεοδωρόπουλος και η Μελοπομένη Μαραγκίδου. Από τον Μάρτιο του 2017, ξεκίνησε και η τακτική πλέον συνεργασία μου με την *Καθημερινή*, μετά από τιμητική πρόσκληση του Γιάννη Παλαιολόγου και φυσικά του Αλέξη Παπαχελά.

Όπως βλέπετε, έχω εξελιχθεί σε τακτικό αρθρογράφο. Θα το διαπιστώσετε άλλωστε καθώς διαβάσετε αυτό το βιβλίο, το οποίο περιλαμβάνει μια επιλογή κειμένων που δημοσιεύθηκαν όλα αυτά τα χρόνια. Στα παραπάνω μέσα, αλλά επίσης στην *Athens Voice* (ευχαριστώ τον Βαγγέλη Κορωνάκη και τον Φώτη Γεωργελέ), στο φιλοσοφικό περιοδικό *Cogito* (ευχαριστώ τους συναδέλφους και φίλους Βάσω Κιντή και Στέλιο Βιρβιδάκη) και αλλού. Είναι πολλά τα άτομα που θα έπρεπε να ευχαριστήσω για τις φιλόξενες σελίδες (σε χαρτί ή διαδικτυο) που μου πρόσφεραν, αλλά όσοι αναφέρθηκαν παραπάνω είναι αυτοί που με έβαλαν για τα καλά στον χώρο. Τους είμαι διπλά ευγνώμων όχι μόνο για τις πολλές ευκαιρίες που μου έδωσαν να εκφράσω τις απόψεις μου, αλλά και γιατί ποτέ δεν έθεσαν κανέναν όριο σε ό,τι έγραφα. Δεν άλλαξαν ούτε μια λέξη, δεν απορρίφθηκε ποτέ ούτε μια πρόταση. Έγραφα πάντα ό,τι ήθελα να γράψω χωρίς κανέναν περιορισμό, ούτε καν την αυτολογοκρισία που η σύνεση απαιτεί.

Όπως θα διαπιστώσετε διαβάζοντας αυτά τα κείμενα, δεν είμαι επιφυλλιδογράφος. Ούτε φιλοδοξώ να γίνω πολιτικός αρθρογράφος. Είμαι κυρίως ένας φιλελεύθερος ακτιβιστής, με ξεκάθαρη, διάφανη πολιτική ατζέντα. Τα περισσότερα άρθρα μου είναι, όπως λένε οι αγγλοσάξονες, «πολεμικά». Δηλαδή, προσπαθώ να πείσω τον αναγνώστη για την ορθότητα των φιλελεύθερων ιδεών, κυρίως δε για την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη διεύρυνση της πολιτικής και οικονομικής ελευθερίας.

Το κυρίως θέμα μου είναι τα δικαιώματα. Τα περισσότερα από τα άρθρα που θα διαβάσετε έχουν να κάνουν με δικαιώματα. Όμως, υπάρχουν κάποια δικαιώματα που μ' ενδιαφέρουν περισσότερο. Κατ' αρχάς, το δικαίωμα στην ελευθερία λόγου, έκφρασης και Τύπου. Γι' αυτό, οι ήρωές μου είναι ο Τζέιμς Μάντισον και ο Τζον Στιούαρτ Μιλ. Όμως, με απασχολούν πολύ και όσα δικαιώματα έχουν να κάνουν με τον έλεγχο του σώματός μας, την κυριότητά

μας πάνω σ' αυτό (αυτοκτησία), τα δικαιώματα των ομόφυλων ζευγαριών, τα δικαιώματα των μεταναστών και φυσικά την ακαδημαϊκή ελευθερία. Τα μέρη 1, 2, 3, 4 και 6 επικεντρώνονται λοιπόν στα δικαιώματα και στην ιδέα του Κράτους Δικαίου. Το πέμπτο μέρος είναι αφιερωμένο στην οικονομική ελευθερία, όχι όμως μόνο ως δικαίωμα, αλλά κυρίως ως απαραίτητη προϋπόθεση ευημερίας. Εξηγώ εκεί γιατί είναι τόσο σημαντική, αλλά και γιατί πρέπει να συνοδεύεται από ένα θεσμικό πλαίσιο κατάλληλο για οικονομική ανάπτυξη. Στο μέρος 7, θα βρείτε κείμενα με θέμα την πολιτική βία. Η διάχυτη βία στην ελληνική κοινωνία με εξοργίζει, ιδίως γιατί υπάρχει αυτή η απαράδεκτη θεσμικά και χυδαία πολιτικά αποδοχή της από μεγάλες μερίδες του πληθυσμού και των ελίτ. Το τελευταίο, όγδοο μέρος είναι αφιερωμένο στη μάχη των ιδεών με κείμενα γραμμένα σε ένα διάστημα 17 ετών, μέρος ενός ταξιδιού που ξεκίνησε νωρίτερα (το 1984, όταν πρωτοδιάβασα το πρώτο φιλελεύθερο βιβλίο στα 17 μου) και συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Ένα ταξίδι που δεν θα καταλήξει όσο αναπνέω.

Όταν σκέφτηκα για πρώτη φορά να συγκεντρώσω τα δημοσιογραφικά, ας πούμε, κείμενά μου, ο φίλος και εκδότης μου Γιάννης Παπαδόπουλος ενθουσιάστηκε. Το έβαλα μπρος και με τη βοήθεια τη δική του και της Κατερίνας Τριανταφύλλου κατόρθωσα να το ολοκληρώσω. Ευχαριστώ και τους δύο για την εμπιστοσύνη, τη στήριξη και την άψογη συνεργασία.

Δεν ήταν και τόσο δύσκολο να επιλέξω ποια άρθρα ήθελα να συμπεριλάβω. Έβαλα αυτά που μ' ευχαρίστησαν περισσότερο όταν τα έγραφα, που είχαν κάτι παραπάνω να πουν από το να συζητήσουν ένα ζήτημα της επικαιρότητας, και βέβαια εκείνα που εκφράζουν καλύτερα τον τρόπο που βλέπω τα πράγματα και τη δική μου εκδοχή φιλελευθερισμού. Επίσης, είχα από την αρχή στο μυαλό μου να γράψω ένα βιβλίο-συμπλήρωμα (*companion*) στο βιβλίο μου *Φιλελευθερισμός*, που κυκλοφόρησε στις αρχές του 2017 από τις

εκδόσεις Παπαδόπουλος και είχε αρκετή και αναπάντεχη επιτυχία. Σχεδίασα λοιπόν ένα βιβλίο εφαρμοσμένου φιλελευθερισμού!

Αν και όλα σχεδόν τα άρθρα ήταν ήδη δημοσιευμένα, τα ξαναδούλεψα γλωσσικά από την αρχή, αλλά κυρίως τα επεξεργάστηκα σε βάθος. Αφαίρεσα ό,τι ήταν ανούσιο και στενά συνδεδεμένο με την επικαιρότητα της στιγμής, διατύπωσα πιο καθαρά τη θέση μου σε πολλές περιπτώσεις, πρόσθεσα επεξηγηματικές προτάσεις, λέξεις και σημειώσεις. Κυρίως όμως, πρόσθεσα μια πλουσιότερη τεκμηρίωση σχεδόν σε καθετί που γράφω. Το βιβλίο αυτό δεν συγκεντρώνει απλώς και ανατυπώνει άρθρα. Φιλοδοξώ να αποτελέσει ένα μικρό ανθολόγιο φιλελευθερισμού, μια καταγραφή προβλημάτων και ιδεών. Με αναφορές σε μια ευρύτερη βιβλιογραφία και με τεκμηρίωση για όσους θέλουν να εμβαθύνουν σε όλα τα ζητήματα που αγγίζω.

Το βιβλίο αυτό είναι έτσι δομημένο και προσαρμοσμένο, ώστε να μπορεί να διαβαστεί με δύο τουλάχιστον τρόπους. Είτε από την πρώτη μέχρι την τελευταία σελίδα είτε επιλεκτικά. Μπορείτε να ανοίξετε και να διαβάσετε όποιο άρθρο θέλετε. Είναι έτσι γραμμένα και προσαρμοσμένα, που ναι μεν είναι αυτόνομα, ταυτόχρονα δε συνδέονται μεταξύ τους με πολλούς τρόπους. Σχεδόν σε κάθε άρθρο έχω αναφορές σε άλλα άρθρα στον ίδιο τόμο. Συμπληρωματικά, έχω προσθέσει στο τέλος ένα αναλυτικό ευρετήριο ονομάτων και θεμάτων που θα σας βοηθήσει να βρείτε ό,τι θέλετε και ό,τι σας ενδιαφέρει περισσότερο.

Να σημειώσω με την ευκαιρία ότι όλοι οι σύνδεσμοι που θα δείτε έχουν ελεγχθεί και λειτουργούν μέχρι τις αρχές Νοεμβρίου του 2017, όταν ολοκλήρωσα την τελική εκδοχή του κειμένου. Οι μεταφράσεις, όταν δεν υπάρχει όνομα μεταφραστή, είναι δικές μου. Σε κάθε κείμενο, θα βρείτε πληροφορίες για την πρώτη δημοσίευση. Στο τέλος του βιβλίου, θα βρείτε και μια σελίδα με πληροφορίες για το πώς θα συνδεθείτε μαζί μου ηλεκτρονικά, για να λαμβάνετε τα νέα κείμενά μου,

καθώς θα συνεχίζω, βέβαια, να γράφω ασταμάτητα. Η ηλεκτρονική μου παρουσία είναι, όπως θα δείτε, αρκετά πληθωρική.

Τα πρώτα άτομα που διάβασαν αυτό το βιβλίο ήταν, βέβαια, φοιτήτριες και φοιτητές μου. Όταν το ολοκλήρωσα, το έστειλα σε μια ομάδα αυστηρά επιλεγμένων φοιτητριών/τών μου. Επελέγησαν όχι μόνο με βάση την επίδοση στα μαθήματά μου, αλλά κυρίως για το γνήσιο ενδιαφέρον τους για όσα τους διδάσκω και όσα συζητάμε στις τάξεις, αλλά και γιατί οι ερωτήσεις, οι παρατηρήσεις και οι αντιρρήσεις τους με ανάγκαζαν πάντα να ξανασκεφτώ τα πάντα από την αρχή. Έλαβαν το κείμενο αυγουστιάτικα με την παράκληση να το διαβάσουν αμέσως. Καταλαβαίνετε πόσο ευγνώμων τούς είμαι για τα σχόλια, τις παρατηρήσεις, τις διορθώσεις, τις αντιρρήσεις και τις ιδέες τους! Όταν οι άλλοι κολυμπούσαν, αυτές/οί διάβαζαν τις 100.000 λέξεις που τους φόρτωσα. Ευχαριστώ λοιπόν (με αλφαβητική σειρά) τις/τους: Ελένη Αγγέλου, Γεωργία Αποστολοπούλου, Ηλέκτρα Αργυροπούλου, Θεοδωρή Άσπρο, Στέλιο Γεωργιάδη, Δάφνη Γιοβανώφ, Αλέξανδρο Δεμερτζή, Κωνσταντίνα Διαμαντή, Νικόλα Καμπίτση, Ιωάννα Κλάδη, Δημήτρη Κοκόση, Μαριάννα Κούκα, Μαριάνθη Κουτρή, Εύα Λίτινα, Νικολέτα Μαρούδα, Αθηνά Ξυλά, Τρισεύγενη Παπακωνσταντίνου, Παναγιώτη Πούγγουρα, Νίνα Σαλονίκα, Κώστα Σαραβάκο, Κλεάνθη Σαρδέλη, Μαρία Σεφτελή, Μίλτο Σπυράτο, Βίβιαν Στεργίου και Σοφία Φαρσάρη και ιδιαίτερα την Αναστασία Κιούκα, τη Φιλαρέτη Κουϊμτζή-Φιλαρέτου, την Αθηνά Κομνηνού, την Έλλη Κωνσταντίνου, την Ίριδα Πάτρα, τον Σταύρο Μακρή και τη Μαριγώ Σιάκκα.

Θέλω επίσης να ευχαριστήσω το επιτελείο του εκδοτικού οίκου Παπαδόπουλος για την πολύτιμη δουλειά τους που ξεκινά από τη διόρθωση και φτάνει μέχρι το μάρκετινγκ. Το βιβλίο αυτό είναι αφιερωμένο στη σύζυγό μου. Η Γιούλη Φωκά-Καβαλιεράκη είναι αυτή που διάβασε σχεδόν κάθε κείμενο σ' αυτόν τον τόμο πολλές φορές πριν δημοσιευθεί και το διαμόρφωσε πριν καν γραφτεί. Ένα από

αυτά το έχουμε μάλιστα γράψει μαζί και το συνυπογράφουμε.² Τα ξαναδιάβασε όλα πολλές φορές καθώς τα ετοιμάζα. Οι ιδέες που εδώ παρουσιάζω είναι ιδέες που διαμορφώθηκαν μέσα από τις καθημερινές συζητήσεις μας και την κοινή ζωή μας. Δεν είναι υπερβολή να πω ότι το βιβλίο αυτό είναι και δικό της.

Αθήνα, Νοέμβριος 2017

2. Βλ. κείμενο 53 του ανά χείρας τόμου.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΘΕΜΑΤΩΝ / ΠΡΟΣΩΠΩΝ

- 17 Νοέμβρη (οργάνωση) : 13, 29, 56
 20ή Οκτώβρη (οργάνωση): 56
 9/11 truthers: 77
A Theory of Justice (1971): 58
 ACLU: 21
 American Historical Association: 28
Anarchy, State, and Utopia (1974): 58
 Antenna: 22
 Art Athina: 29
Big Brother (ριάλτι σόου): 2
 Chicago Boys: 66, 67
 CIA: 66
 Columbia University: 76
Critical Review: 59
Debtocracy (2011): 77
 DNA: 15
 Dr. Evil: 76
Economist: 43
 Environmental Protection Agency (ΗΠΑ): 47
 Facebook: 53
 Ford Pinto: 47
 Goldman Sachs: 66
 Greenpeace: 77
 Human Rights Watch: 14, 21, 74
 Humpty-Dumpty: 58
 Indymedia: 55
 Liberty Fund: 66
 New Deal: 58
New Individualist Review: 66
New Republic (The): 58, 59
Newsweek: 67
 Nudge: 4
Roe vs. Wade (1973) 58
Seinfeld (1989-1998) 76
Star Trek (1966-1969): 78
Survivor (ριάλτι σόου): 2
 Think tank: βλ. *Δεξαμενές σκέψης*
 Volkswagen: 47
Wall Street Journal: 49
 WikiLeaks: 77
 Wikipedia: 27
Zeitgeist (2007): 76
 Αγορά: 19, 42, 43, 46, 58, 59, 60, 63, 64, 65, 66, 78, 79, 80
 Αθήνα (αρχαία): 16, 81
 Αθήνα (σύγχρονη): 9, 10, 53, 54
 Αίγυπτος: 42, 78, 79
 Αιθιοπία: 36, 42
 Ακαδημαϊκή ελευθερία: 10, 16, 25, 48, 49, 50, 51, 53
 Άκρα αριστερά: 80
 Ακροδεξιά: 11, 21, 70, 71, 72, 73, 80
 Ακρόπολις: 77
 Αλ Κάιντα: 80
Αλ Τσαντίρι Νιουζ: 26
 Αμβλώσεις: 58
 Αμερικανικό Σύνταγμα: 18, 21, 22, 33
 Άμεση δημοκρατία: 16
 Αμοιβαιότητα: 66
 Άμστερνταμ: 7
 Αναδιανομή εισοδήματος: 43
 Αναθεώρηση του Συντάγματος: 18
 Αναπτυσσόμενες χώρες: 43, 78
 Αναρχοκαπιταλισμός: 59
 Ανάστροφη επιλογή: 27
 Ανατολική Ευρώπη: 17

Σημ. Τα νούμερα αναφέρονται στα αντίστοιχα κεφάλαια. Οι λατινικοί αριθμοί στα παραθέματα του κάθε μέρους.

- Ανεργία: 59
 Ανθρώπινο κεφάλαιο: 46, 81
 Ανθρωπιστική επέμβαση: 78
 Ανισότητα: 42, 43, 68, 80, 81
 Άνοιξη της Πράγας: 67
 Ανοχή: 9, 12, 16, 25, 26, 37, 40, 75
 Ανταγωνιστικότητα: 44, 63
 Αντί: 56
 Αντιδυτικισμός: 63, 73, 77
 Αντιεξουσιαστικός χώρος: 15, 52, 53, 54
 Αντιπροσωπευτικοί θεσμοί: 17
 Αντιρατσιστικός νόμος: 28
 Αντισημιτισμός: 7, 10, 21, 42, 66, 72, 73, 77
 Αντιτρομοκρατική Υπηρεσία: 15
 Ανώτατη Εκπαίδευση: βλ. *Πανεπιστήμια*
 Αποκαλυπτόμενες προτιμήσεις: 69
 Αποτυχίες της αγοράς: 42, 66
 Αργία Κυριακής: 9
 Άρειος Πάγος: 14, 30, 31
 Άρθρο 16 του Συντάγματος: 22, 51
 Αριστερά: 15, 56, 60, 66, 70, 75, 80
 Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
 Θεσσαλονίκης: 53, 66
 Αρχή της βλάβης: 1, 20, 36
 Αρχή της λαϊκής κυριαρχίας: 16
 Αρχή της πλειοψηφίας: 16
 Αστικό Δίκαιο: 3, 18, 43
 Αστυνομική βία: 10, 52, 53, 54
 Ατομικισμός: 58
 Άτομο: 16
 Αυγή: 56
 Αυθαίρετα: 45
 Αυστρία: 35
 Αυστριακή σχολή οικονομικών: 58, 66
 Αυταρχικός καπιταλισμός: 80
 Αυτοκίνηση: 47
 Αυτοκτησία: βλ. *Δικαίωμα στην αυτοκτησία*
 Αφγανιστάν: 40, 78
 Βαλκάνια: 17
 Βαρκελώνη: 15
 Βαυαροκρατία: 14
 Βέλγιο: 33, 34
 Βερολίνο: 7
Βήμα (Το): 56, 61
 Βία: 10, 49, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 70, 71, 72, 73, 77
 Βιβλία: 66
 Βιετνάμ: 77, 78
 Βιοηθική: 3, 5, 6
 Βλασφημία: 20
 Βουδαπέστη: 67
 Βουλή των Ελλήνων: 3, 17, 22, 61, 74
 Γαλλία: 28, 34, 36, 59
 Γάμος ομόφυλων ζευγαριών: 7, 10, 11, 33, 34, 35, 58, 63
 Γενικές ρήτρες: 18
 Γενοκτονία Αρμενίων: 21
 Γερμανία: 7, 28, 34, 35, 36, 40, 42, 47, 51, 59, 73, 77
 Γκάνα: 43
 Γλώσσα: 68
 Γνωστική ασυμφωνία: 50, 66, 69, 79
 Γουόλ Στριτ: 79
 Γραπτή νομοθεσία: 18
 Δανία: 34
 Δεξαμενές σκέψης: 59, 61
 Δεξιά: 60, 62, 70, 72, 75
 Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος: 28, 29, 58
 ΔημΑρ: 34
 Δημοκρατία: 16, 18, 19, 30, 31, 42, 49, 56, 80, 81
 Δημοκρατική Αμυνα: 56
 Δημοκρατική αρχή: 16, 33, 35, 68

- Δημόσιοι υπάλληλοι: 76
 Δημοσιονομική πολιτική: 42
 Διάβασμα: 66
 διαΝΕΟσις: 63
 Διαφήμιση: 42
 Διαφθορά: 43
 Διαφωτισμός: 60, 66, 71, 76, 77, 78, 80
 Δίδακτρα: 51
 Διεθνείς σχέσεις: 59
 Διεθνές Νομισματικό Ταμείο: 59
 Διεθνής Αμνηστία: 14, 74, 77
 Δίκαιη τιμή: 68
 Δίκαιο: 18
 Δικαίωμα Αυτοκτεσίας: 4, 5, 6, 10, 36, 68
 Δικαίωμα στη λήθη: 27
 Δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή: 27, 58
 Δικαίωμα στην πληροφόρηση: 27
 Δικαίωμα στον μη φιλελεύθερο τρόπο ζωής: 36
 Δικαίωμα ψήφου: 17
 Δικαιώματα: 16, 52, 68, 78, 80
 Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης: 27
 Δίκη της Νυρεμβέργης: 78
 Δόγμα του Σοκ (To) (2007): 66
 Δωρεά οργάνων: 4
 ΕΑΜ: 75
 Εθνικό Θέατρο: 29, 40, 76
 Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών: 49, 50, 54, 55
 Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο: 55
 Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης: 22, 23
 Εθνικολαϊκισμός: 56, 71, 76, 77, 80
 Εθνικοσοσιαλισμός: 7, 21, 28, 29, 71, 72, 73, 75
 Εικαζόμενη συναίνεση: 4
 Έκδοση εγκληματία: 14
 Εκκλησία της Ελλάδος: 8, 9, 37, 38
 Εκλογές: 17
 Εκούσιες συναλλαγές: 3, 42, 43
 Ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα: 67
 Ελεύθερη οικονομία: βλ. Αγορά / Οικονομική ελευθερία
 Ελευθερία λόγου και έκφρασης: 7, 9, 10, 16, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 36, 48, 68
 Ελευθερία του Τύπου: 22, 24, 30, 32
 Ελεύθερο εμπόριο: 80
 Ελληνική αριστερά: 56
 Ελληνική δικαιοσύνη: 3, 14, 15, 23, 30, 31, 38
 Ελληνική ιθαγένεια: 38
 Ελληνοφρόνεια: 26
 Εμπιστοσύνη: 66
 Εμπροσματοποίηση: 3
 Εμπρησμοί δασών: 45
 Εμφύλιος πόλεμος: 62
 Ενδεχόμενος δόλος: 72
 Ενσυναίσθηση: 29
 Ένωση Δικαστών & Εισαγγελέων: 31
 Εξάρχεια: 57
 Εξέλιξη: 42
 Εξουσία: 52
 Εξωτερικότητες: 47
 Επαγγελματικό ασυμβίβαστο βουλευτών: 18
 Επεισόδια Δεκεμβρίου 2008: 53, 56
 Επενδύσεις: 63
 Επιστήμη: 76
 Επιταγές: 65
 Επιχειρηματικό ρίσκο: 42, 46
 Επιχειρηματικότητα: 43
 Εργατικό κίνημα: 42
 ΕΣΗΕΑ: 32, 58
 ΕΣΣΔ: 28
 Ευθανασία: 5, 6
 Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου: 34
 Ευρωπαϊκό Σύνταγμα: 18

- Εφημεριδομαρξισμός: 66
 Ζήτηση και προσφορά: 42, 46
 ΗΠΑ: 28, 34, 36, 42, 47, 58, 59, 64, 65, 68, 77, 78
 Ηθική σύγκρουση: 29, 37
 Ηθικισμός: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 33, 34, 36, 69, 73, 78
 Ηθικός κίνδυνος: 42
 Θανατική ποινή: 45
 Θεατρική «Μέθοδος»: 69
Θεός Βάνιας (1898): 76
 Θεσμική παγίδα: 44
 Θεσμοί: 9, 10, 16, 18, 30, 42, 44, 47, 59
 Θεσσαλονίκη: 9, 10
 Θετικές επιστήμες: 60
 Θεώρημα του Κόουζ: 43
 Θεωρία των άκρων: 70
 Θεωρίες συνωμοσίας: 42, 63, 66, 71, 73, 76, 77
 Θρησκεία: 60
 Ιαπωνία: 77
 ΙΔΕΑ: 75
 Ιδιωτικά πανεπιστήμια: 51
Ιλιάδα: 66
 Ινδία: 35
 Ιράκ: 36, 45, 78
 Ιράν: 78
 Ισλαμική μαντίλα: 36
 Ισλαμικό Κράτος: 80
 Ισλαμισμός: 80
 Ισλαμοφοβία: 7, 10
 Ισλανδία: 34
 Ισότητα: 63, 68
 Ισπανία: 33, 34, 51, 73, 79
 Ιστορία της νεότερης Ελλάδας: 17, 19, 28, 56, 61, 62, 75
 Ιστορική έρευνα 28
 Ιταλία: 35, 51
 Καζακστάν: 42
Καθημερινή: 17
 Καθολική ψηφοφορία: 17
 Κάιρο: 78, 79
 Καλιφόρνια: 33
 Καναδάς: 33
 Κανόνες δικαίου: 18
 Κανόνες κοινωνικής συμπεριφοράς: 66
 Καπιταλισμός: 42, 44, 46, 52, 59, 60, 61, 63, 66, 76, 79
 Καρτέλ: βλ. *Ολιγοπώλια*
 Καταλήψεις: 16
 Καταναλωτής: 42
 Κατανομή του κινδύνου: 42
 Καύση νεκρών: 10, 11
 Κέντρο Μελετών Πολιτικής: 61
 Κέντρο Οικονομικών Ερευνών: 65
 Κέντρο Πολιτικής Έρευνας και Εμπόρφωσης: 61
 Κεϋνσιανό μοντέλο: 58, 59, 60, 61, 63
 Κίνα: 42, 59, 65, 67, 78, 80
 ΚΚΕ: 12, 23, 55, 62, 63, 70, 75
 Κλείσιμο επιχείρησης: 41
 Κλειστά επαγγέλματα: 42
 Κλειτοριδεκτομή: 36, 78
Κοιμητήριο της Πράγας (Το) (2010): 66
 Κοινωνία πολιτών: 66
 Κοινωνική πολιτική: βλ. *Κράτος πρόνοιας*
 Κοινωνικοί ρόλοι: 2
 Κολοράντο: 37
 Κορπορατισμός: βλ. *Παρεοκρατικός καπιταλισμός*
 Κόστος συναλλαγών: 43
 Κούβα: 74
 Κουπόνια εκπαίδευσης: 51
 Κρατική παρέμβαση στην οικονομία: 42, 46, 58, 59, 63, 64, 66
 Κράτος δικαίου: 3, 12, 13, 14, 15, 18, 30, 31, 52, 57, 68, 80, 81

- Κράτος πρόνοιας: 42, 43, 51, 58, 59,
60, 63
Κύπρος: 35
Λαϊκισμός: 62, 80, 81 (βλ. και
Εθνολαϊκισμός)
Λατινική Αμερική: 17
Λέσχη Μπίλντερμπεργκ: 42, 77
Λευκός Πύργος: 77
Λίβανος: 78
Λιβύη: 78
Λίστα Λαγκάρντ: 24
ΛΟΑΤ+: 7, 8, 9, 10, 21, 33, 34, 35,
37, 74
Λόγος μίσους: 1, 20, 21, 36
Λονδίνο: 65
Μαδρίτη: 79
Μακεδονικό: 75
Μαρξισμός: 42, 66, 68
Μάρτυρες του Ιεχωβά: 74
Μασαχουσέτη: 33
Μασονία: 77
Μαύρος θάνατος: 73
Μεγάλη Βρετανία: 34, 36, 59, 62,
65, 73
Μεγάλος αδελφός: 2
Μεθοδολογία οικονομικής επιστή-
μης: 64, 65, 66
Μεθύστακας (Ο) (1950): 41
Μειονότητες: 10, 16, 36
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης: 18,
32, 78
Μέση Ανατολή: 36
Μεσόγειος: 17
Μεταμοσχεύσεις: 4
Μετανάστες: 7, 10, 36, 37, 38, 39,
40, 63, 71, 72, 79
Μεταπολίτευση: 17
Μεταρρυθμίσεις: 44, 63
Μηχανές αναζήτησης: 27
Μιννεάπολις: 36
Μόλυνση: 47
Μονεταρισμός: 65
Μονιμότητα δημοσίων υπαλλήλων: 63
Μονοπόλια: 42
Μουσουλμάνοι: 36, 39, 80
Μποτσουάνα: 42
Ναζί: βλ. *Εθνικοσοσιαλισμός*
Ναμίμπια: 43
Ναρκωτικά: 66, 67
Νέα Αριστερά: 59
Νέα Δεξιά: 59
Νέα Δημοκρατία: 61, 62, 70
Νέα Ζηλανδία: 59
Νέα Υόρκη: 39
Νεοσυντηρητικοί: 58, 59
Νεοφιλελευθερισμός: 44, 46, 58, 59,
60, 61, 63, 66
Νευρικός Εραστής (1977): 76
Νομικός ηθικισμός: βλ. *Ηθικισμός*
Νομικός θετικισμός: 78
Νομικός Πατερναλισμός: βλ.
Πατερναλισμός
Νομικός φορμαλισμός: 76
Νομολογία: 3
Νόμπελ Οικονομικής Επιστήμης:
64, 67
Νορβηγία: 33, 34
Νότια Ασία: 36
Νότια Αφρική: 33, 66
Νότια Ευρώπη: 17
Νταβός: 77
Νύχτα των Κρυστάλλων: 73
Ξενοφοβία: 19
Ο Δρόμος προς τη Δουλεία (1944): 64
Ο καιρός γαρ εγγύς (1990): 66
Οδυσσέας (1922): 66
Οδύσσεια: 66
ΟΗΕ: 14
Οικογενειακό Δίκαιο: 3, 33, 34, 35
Οικολόγοι Πράσινοι: 34
Οικονομικά: 41, 42, 47, 59, 60, 64,
65, 66, 67, 68, 69, 73

- Οικονομική ανάπτυξη: 43, 44
 Οικονομική ελευθερία: 35, 42, 43,
 44, 46, 47, 58, 59, 60, 61, 63, 64,
 65, 67, 68, 78, 79, 80
 Οικονομική κρίση: 42, 46, 58, 79
 Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών:
 48, 53
 Οικονομικός αναλφαβητισμός: 19,
 32, 41, 42, 43, 46, 63, 68, 76,
 77, 81
 Οικουμενική Διακήρυξη Δικαιωμά-
 των του Ανθρώπου (1948): 78
 Ολιγοπώλια: 42, 68
 Ολλανδία: 33, 34, 36
 ΟΛΜΕ: 77
 Ολοκαύτωμα: 7, 21, 29, 71, 73
 Ολοκληρωτισμός: 74
 Ομάδες πίεσης: βλ. *Οργανωμένα
 συμφέροντα*
 Ομόφυλα ζευγάρια: 7
 ΟΟΣΑ: 59
 Οργανωμένα συμφέροντα: 16, 42,
 45, 46, 68, 79
 Ορθολογικότητα: 4, 36, 60, 64, 65,
 76, 77
 Οριακή επανάσταση: 68
 Όσκαρ: 29
 Ουάσιγκτον: 7
 Ουγγαρία: 59
 Ουγκάντα: 42
 Ουτοπία: 41, 60
 Παγκόσμια Τράπεζα: 42, 43
 Παγκοσμιοποίηση: 42, 43, 46, 52,
 59, 60, 63, 78, 79, 80, 81
 Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου:
 59
 Παιδοθεσία: 35, 63
 Πακιστάν: 40, 78
 Παλαιστίνη: 78
 Παλάτι: 62, 75
 Πανεπιστήμια: 48, 49, 50, 51, 53
 Πανεπιστημιακό άσυλο: 48, 50, 51,
 52, 53, 54, 55
 Πάντειο Πανεπιστήμιο: 56
 Παραγωγικότητα: 41
 Παράδοξο φιλελεύθερης δημοκρατί-
 ας: 16, 81
 Παρένθετη μητρότητα: 1, 3, 34
 Παρεοκρατικός καπιταλισμός: 42,
 44, 46, 59, 66, 68, 79
*Παρουσίαση του εαυτού στην καθημε-
 ρινή ζωή (H)* (1956): 2, 69
 ΠΑΣΟΚ: 8, 56
 Πατερναλισμός: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 19,
 22, 36, 68, 73
 ΠΓΔΜ: 77
 Πειραιάς: 9
 Πίτσα: 53
 Πλάνη επιβεβαίωσης: 19
 Πλατεία Ταχρίρ: 79
 Πλεόνασμα: βλ. *Εκούσιες συναλλαγές*
 Πληροφόρηση: 64
 Ποινή: 13, 14
 Ποινική Δικονομία: 14
 Πολιτική άγνοια: 19, 76, 77, 81
 Πολιτική ηθική: 18
 Πολιτική σάτιρα: 26
 Πολιτικό έγκλημα: 14
 Πολιτικό κόστος: 16, 17
 Πολυεθνικές εταιρείες: 42, 68
 Πολυπλοκότητα: 42, 81
 Πολυπολιτισμικότητα: 10, 36, 63, 78
 Πολωνία: 67
 Πορνεία: 3
 Πορτογαλία: 34
 Πράγα: 7
 Πρόβλεψη: 65
Προδοσία (1964): 29
 Πρόεδρος Δημοκρατίας: 17
 Προσβολή: 1, 20, 36
 Προσοδοθηρία: 42, 44, 45, 62, 79
 Πρόσφυγες: 63

- Προσωπικά δεδομένα: 24, 27
 Προσωπική αυτονομία: 1, 5, 6, 36, 68
Πρωτόκολλα των Σοφών της Σιών
 (1903): 66
Πτώση (Η) (2004): 29
 Πυρήνες της φωτιάς (οργάνωση): 15
 Ράδιο Αρβύλα: 22
 Ρατσισμός: 7, 20, 21, 37, 38, 39, 40,
 66, 70, 71, 72, 73
Ριζοσπάστης: 22
 Ριζοσπαστικός φιλελευθερισμός: 61
 Ρομά: 7, 8, 10, 37, 73
 Ρουάντα: 42
 Ρωσία: 42, 66
 Σαουδική Αραβία: 78
 Σιάτλ: 60
 Σικάγο: 21, 66
 ΣΚΑΙ: 77
 Σκάνδαλο Γουστεργκέιτ: 77
 Σομαλία: 36
 Σοσιαλδημοκρατία: 59, 60, 63
 Σοσιαλισμός: 42, 58, 60, 64
 Σοσιαλιστική Πορεία: 56
 Σουηδία: 34, 59
 Σρεμπρένιτσα: 67
 Στασιμοπληθωρισμός: 64, 65
 Στρατιωτική θητεία: 66, 67
 Στρατός: 62, 75
 Συμβάσεις: 3, 43
 Συμβασιούχοι: 18
 Συμβούλια ΑΕΙ: 49
 Συμβούλιο της Ευρώπης: 2
 Σύμφωνα συμβίωσης ομόφυλων ζευ-
 γαριών: 7, 10
 Συναίνεση της Ουάσινγκτον: 59, 68
 Σύνδρομο Στοκχόλμης: 49
 Συνθήκη Μάαστριχτ: 59
 Σύνταγμα: 10, 12, 16, 17, 18, 31,
 33, 51
 Συντηρητικοί: 58
 Συρία: 40, 78
- ΣΥΡΙΖΑ: 8, 9, 26, 34, 44, 56, 70
 Σχολή της Δημόσιας Επιλογής: 68
 Σχολή του Σικάγου: 58, 64, 65, 66, 67
 Σχολή του Φράμπουργκ: 59
 Τάγματα ασφαλείας: 75
 Τείχος του Βερολίνου: 55, 61, 67, 78
 Τεκμήριο αθωότητας: 15
 Τέλος της Ιστορίας: 12, 78, 80
 Τεχνοφοβία: 19, 27, 49, 73, 81
 Τζαμί στην Αθήνα: 7, 10, 39
Το μαγικό βουνό (1924): 66
Το τελευταίο ψέμα (1957): 41
 Τουρκία: 14, 36, 45, 51, 77, 78
 Τράπεζα της Ελλάδος: 65
 Τράπεζες: 42, 52
 Τριμελής Επιτροπή: 42
 Τρομοκρατία: 13, 15, 29, 69, 80
 Τυχερά παιχνίδια: 1
 Υεμένη: 43
 Υπαρκτός σοσιαλισμός: 42, 59, 67
 Υπερκενομίκευση: 18
 Υπόβληθούμενη αναπαραγωγή: 3, 34
 Υποτιθέμενη συναίνεση: 36
 Φασισμός: 52
 Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσ-
 σαλονίκης: 29
 Φήμη: 66
 Φιλελεύθερη αρχή: 16, 33, 35, 68
 Φιλελεύθερη δημοκρατία: 12, 14,
 15, 16, 17, 19, 36, 57, 58, 60, 78,
 79, 80
 Φιλελεύθερη Συμμαχία: 34
 Φιλελευθερισμός: βλ. *ολόκληρο το*
βιβλίο
 Φιλελεύθερος πατερναλισμός: βλ.
Πατερναλισμός
 Φορολογία: 63
 Φτώχεια: 43, 80
 Φυσικό δίκαιο: 78
 Φυσικός δικαστής: 14
 Χάβρη: 28

- Χαμένο σύμβολο (2009): 66
 Χανσεατική Ένωση: 73
 Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων
 Ευρωπαϊκής Ένωσης (2000): 78
 Χιλή: 59, 65, 66, 67, 74
 Χούντα: 13, 56, 75
 Χρυσή Αυγή: 11, 12, 55, 56, 57, 70,
 71, 72, 73
 Χωρισμός Κράτους-Εκκλησίας: 8,
 9, 10, 63
 Ψευδοεπιστήμη: 76
 Ψηφοφόρος: 19, 45
 Ψυχρός πόλεμος: 58, 75
 Ωφελιμισμός: 47
- Αγαπίου, Κώστας: 56
 Αζάς, Ανέστης: 29
 Αλεξάνδρου, Άρης: 29
 Αλέφαντος, Νίκος: 42
 Αλιβιζάτος, Νίκος: 17
 Αλικάκος, Δημήτρης: 6
 Αναγνωστόπουλος, Αθανάσιος: 28
 Αναπολιτάνος, Διονύσης: 66
 Ανδριανόπουλος, Ανδρέας: 59, 61
 Άνθιμος (επίσκοπος): 22, 38
 Ανθόπουλος, Χαράλαμπος: 22
 Αντωνίου, Γιώργος: 72
 Αξελός, Κώστας: 60
 Αρβανιτόπουλος, Κωνσταντίνος: 49
 Αριστοτέλης: 16, 45, 68
 Αριστοφάνης: 26
 Αρώνη, Μαίρη: 29
 Βαΐτσος, Κώστας: 61
 Βαλλιανάτος, Γρηγόρης: 34
 Βαλτινός, Θανάσης: 75
 Βαξεβάνης, Κώστας: 24
 Βασιλειάδου, Γεωργία: 77
 Βαφειάδης, Μάρκος: 75
 Βγενόπουλος, Ανδρέας: 77
 Βέλιος, Αλέξανδρος: 6
- Βέλτσος, Γιώργος: 61
 Βενέζης, Ηλίας: 29
 Βενιζέλος, Ελευθέριος: 14, 19, 62
 Βενιζέλος, Ευάγγελος: 18, 66
 Βερέμης, Θάνας: 62
 Βλαντάς, Δημήτρης: 75
 Βούλγαρης, Γεώργιος: 14
 Βουρλούμης, Παναγής: 17
 Γέμτος, Πέτρος Α.: 61, 76
 Γεραπετρίτης, Γεώργιος: 15, 17
 Γεωργίου, Χρήστος: 15
 Γιαννίτσης, Τάσος: 61
 Γκλαβίνης, Παναγιώτης: 76
 Γκόρτσος, Χρήστος: 76
 Γλύκατζη-Αρβελέρ, Ελένη: 42
 Γουσέτης, Διονύσης: 66
 Γρηγορίου, Γρηγόρης: 29
 Γρηγορόπουλος, Αλέξης: 53, 55
 Γώγου, Κατερίνα: 41
 Δελλής, Γιώργος: 76
 Δημητρακοπούλου, Πηγή: 29
 Δημητράκος, Δημήτρης: 58, 61
 Δημητράς, Παναγιώτης: 7
 Διαμαντοπούλου, Άννα: 49
 Δραγώνα, Θάλεια: 38
 Ελευθερίου, Μάνος: 75
 Ζαχαριάδης, Νίκος: 75
 Ζέρβας, Μάριος: 57
 Ζολώτα, Ξενοφών: 65
 Ηριάννα: 15, 57
 Θάνου, Βασιλική: 30, 31
 Θεοφίλου, Τάσος: 15, 57
 Ιερόνυμος (Αρχιεπίσκοπος): 42
 Ιησούς: 38
 Κακογιάννης, Μιχάλης: 41
 Καλαμούκης, Θύμιος: 26
 Καλλίρης, Κωνσταντίνος: 28
 Καλύβας, Στάθης: 28, 75
 Κανάκης, Αντώνης: 22
 Καραγιωργας, Σάκης: 56
 Καραμανλής, Κωνσταντίνος: 62, 70

- Καραμπατζός, Αντώνης: 4, 28, 76
 Κάσδαγλης, Νίκος: 75
 Κατράκης, Μάνος: 29
 Κατσούδας, Δημήτρης: 61
 Κτιστάκις, Γιάννης: 17
 Κίτας, Χρήστος: 54
 Κολοκοτρώνης, Θεόδωρος: 14
 Κονιτσιώτης, Κλέαρχος: 29
 Κοσμίδης, Σπύρος: 72
 Κοτζιάς, Αλέξανδρος: 75
 Κουναλάκη, Ξένια: 24
 Κουράκης, Τάσος: 8
 Κουτσόγιωργας, Μένιος: 61
 Κουφοντίνας, Δημήτρης: 29, 48
 Κύρκος, Λεωνίδα: 70, 75
 Λαζόπουλος, Λάκης: 26
 Λασκαράτος, Ανδρέας: 20
 Λέων, Γρηγόρης: 15
 Λιακόπουλος, Δημοσθένης: 66
 Λοίζος, Φίλιππος: 30
 Λούλης, Γιάννης: 59, 61
 Μακρής, Ορέστης: 41, 77
 Μακρής, Σταύρος: 39, 57
 Μάνεσης, Αριστόβουλος: 18
 Μάνος, Στέφανος: 17, 18
 Μανουσάκης, Κώστας: 29
 Μαραντζίδης, Νίκος: 28, 75
 Μαρής, Γιάννης: 29
 Μαρίνος, Γιάννης: 45
 Μαρωνίτης, Δημήτρης: 66
 Ματθίας, Στέφανος: 31
 Μητσοτάκης, Κωνσταντίνος: 61
 Μίχας, Τάκης: 61, 68
 Μπάγιας, Σωτήρης: 15
 Μπαρμπαγιάννης, Αποστόλος: 26
 Μπαρτζιώτας, Βασίλης: 75
 Μπήτρος, Γεώργιος: 61
 Μπουτάρης, Γιάννης: 9
 Μυράτ, Δημήτρης: 29
 Νικολακόπουλος, Ηλίας: 17
 Ντίνας, Ηλίας: 72
 Ξενοφών: 45
 Ξηρός, Σάββας: 13, 29
 Οικονομίδου, Όλγα: 15
 Όμηρος: 66
 Πάγκαλος, Θεόδωρος: 61
 Παπαγεωργίου, Κωνσταντίνος: 78
 Παπαγεωργόπουλος, Ελευθέριος: 61
 Παπαγιαννάκης, Μιχάλης: 61
 Παπαδήμος, Λουκάς: 57
 Παπαδόπουλος, Γεώργιος: 29, 74, 75
 Παπαδόπουλος, Κωνσταντίνος: 15
 Παπαευσταθίου, Στάθης: 78
 Παπαθανασίου, Θανάσης: 40
 Παπαϊωάννου, Ηλίας: 16
 Παπακωνσταντίνου, Βασίλης: 2
 Παπανδρέου, Ανδρέας: 65, 66
 Παπανδρέου, Γιώργος: 61, 66
 Παπανδρόπουλος, Αθανάσιος: 61
 Παπαρήγα, Αλέκα: 22, 55
 Παπαρίζου, Έλενα: 42
 Παρασκευόπουλος, Νίκος: 3
 Παττακός, Στυλιανός: 13
 Περγιάλης, Νότης: 29
 Πλαπούτας, Δημήτριος: 14
 Πλάτων: 16
 Πλεύρης, Κωνσταντίνος: 7, 48
 Πλούταρχος: 66
 Πολύδωρος, Γιώργος: 15
 Πολυζωίδης, Αναστάσιος: 14
 Πουλιαντζής, Νίκος: 61
 Πρετεντέρης, Ι.Κ.: 78
 Ραγκούσης, Γιάννης: 38
 Ράλλης, Γεώργιος: 61
 Ρεπούση, Μαρία: 28, 75
 Ρέππας, Μιχάλης: 40
 Σακελλάριος, Αλέκος: 77
 Σαλιτιέλ, Λέον: 72
 Σαμαράς, Αντώνης: 38
 Σαρρή, Ζωρζ: 29
 Σημίτης, Κώστας: 60, 61
 Σολωμός, Διονύσιος: 75

- Σπυρόπουλος, Φίλιππος: 17
 Στεφανή, Εύα: 29
 Στεφανόπουλος, Στέφανος: 61
 Στρίγκος, Λεωνίδα: 75
 Σχινάς, Κωνσταντίνος: 14
 Σώκου, Ρωζίτα: 29
 Σωκράτης: 16
 Τάσιος, Παύλος: 41
 Τζαβέλλας, Γιώργος: 29, 41
 Τριαρίδης, Θανάσης: 52
 Τσακυράκης, Σταύρος: 21, 22, 30, 31
 Τσαλδάρης, Κωνσταντίνος: 61
 Τσιλιφώνης, Ανδρέας: 2
 Τσινικόρης, Πρόδρομος: 29
 Τσίπρας, Αλέξης: 67
 Τσίρκας, Στρατής: 66
 Τσουκαλάς, Κωνσταντίνος: 61
 Φέρρης, Κώστας: 75
 Φιτσιάλος, Γεώργιος: 15
 Φύσσας, Παύλος: 11, 57, 72
 Φυσσούν, Πέτρος: 29
 Φύτρου, Αναστασία: 15
 Φωκά-Καβαλιεράκη, Γιούλη: 36, 42, 53, 60
 Φωτιάδου, Αλκμήνη: 21
 Φωτίου, Έλλη: 29
 Χαλκιάπουλος, Παναγιώτης: 11
 Χατζηβασιλείου, Ευάνθης: 62
 Χατζηδάκης, Κωστής: 52
 Χατζημιχελάκης, Χάρης: 15
 Χατζησάββας, Μηνάς: 11
 Χορν, Δημήτρης: 41
 Χρηστίδης, Κώστας: 61
 Ψαρράς, Δημήτρης: 7
 Ψυχογιός, Δημήτρης Κ.: 56
- Αϊζενστάιν, Σεργκέι: 29
 Ασαντ, Χαφέζ αλ: 67
 Ιλ-σονγκ, Κιμ: 67
 Καντάφι, Μουαμάρ αλ: 67
- Λουκμάν, Σαχζάτ: 72
 Μιλόσεβιτς, Σλόμπονταν: 67
 Ντοστογιέφκι, Φιόντορ: 66
 Πολ Ποτ: 74
 Πούτιν, Βλαντίμιρ: 29
 Στάλιν, Ιωσήφ: 67, 74, 75, 78
 Τολστόι, Λέων: 66
 Τσαουσέσκου, Νικολάε: 67, 74
 Τσετούνγκ, Μάο: 67, 74
 Τσέχωφ, Αντόν: 76
 Χότζα, Ενβέρ: 67
 Χουσεΐν, Σαντάμ: 67
- Acemoglu, Daron: 44
 Acton (Lord): 52
 Adem, Khalid: 36
 Akerlof, George: 64
 Allen, Woody: 76
 Allende, Salvador: 67
 Arendt, Hannah: 54
 Ashford, Nigel: 58
 Assange, Julian: 77
 Balzac, Honoré de: 66
 Barry, Norman P.: 58, 60
 Becker, Gary: 64, 65, 66
 Becker, Howard S.: 69
 Beckett, Samuel: 76
 Bernstein, Carl: 77
 Black, Hugo: 21
 Blair, Tony: 59
 Bloomberg, Michael: 39
 Boettke, Peter: 64
 Brandeis, Louis D.: 27
 Brown, Dan: 66
 Buchanan, James M.: 45, 65
 Buckley Jr., William F.: 58
 Bush, George W.: 58, 78
 Camilla (Duchess of Cornwall): 66
 Caplan, Bryan: 19, 40, 77
 Card, David: 37

- Carlyle, Thomas: 47
 Carroll, Lewis: 58
 Castro, Fidel: 29, 67, 74
 Chamberlain, Wilt: 68
 Charles (Prince of Wales): 66
 Chomsky, Noam: 36, 68
 Clinton, Bill: 59
 Coase, Ronald: 43, 64, 65, 68
 Cohen, G.A.: 60
 Coleman, James: 65, 66
 Collin, Frank: 21
 Creighton, Mandell: 52
 Cruickshank, Paul: 36
 Crystal, Billy: 65
 D'Acunto, Francesco: 73
 Davies, Stephen: 58
 De Cordier, Thierry: 29
 de Marchi, Neil: 66
 Devlin, Patrick: 36
 Diana (Princess of Wales): 66
 Dick, Philip K.: 41
 Dickens, Charles: Πρόλογος, VII
 Director, Aaron: 65
 Doherty, Brian: 58
 Dworkin, Ronald: 6
 Ebenstein, Lanny: 65
 Eco, Umberto: 66
 Eichinger, Bernd: 29
 Eisenhower, Dwight D.: 58
 Elizabeth II: 66
 Ellsberg, Daniel: 77
 Emmett, Ross B.: 66
 Engels, Friedrich: 66
 Ephron, Nora: 65
 Erdoğan, Recep Tayyip: 14
 Fama, Eugene: 65
 Fellini, Federico: 76
 Fermi, Enrico: 78
 Festinger, Leon: 69
 Fogel, Robert: 65
 Foucault, Michel: 59
 Frank, Anne: 27
 Franzen, Jonathan: 66
 Friedman, Jeffrey: 59
 Friedman, Milton: V, 59, 64, 65, 66, 67, 68
 Friedman, Rose: 65, 66, 67
 Fukuyama, Francis: 12, 36, 78, 80
 Ganz, Bruno: 29
 Gates, Bill: 42
 Glazer, Nathan: 58
 Goffman, Erving: 2, 69
 Goldwater, Barry: 58
 Gore, Al: 59
 Göring, Hermann: 29
 Gramsci, Antonio: 66
 Gray, John: 58
 Gray, Lily: 47
 Griffith, D.W.: 29
 Grimshaw, Richard: 47
 Habermas, Jürgen: 66
 Harberger, Arnold: 67
 Hastie, Reid: 37
 Hayek, Friedrich: 58, 59, 64, 68
 Heckman, James: 65
 Hegel, Georg Wilhelm Friedrich: 78
 Hicks, John: 64
 Hinde, Robert: 36
 Hirsch, Abraham: 66
 Hirschbiegel, Oliver: 29
 Hitler, Adolf: 29, 67, 74, 75
 Holmes Jr., Oliver Wendell: 29
 Hume, David: 60
 Huntington, Samuel: 78
 Joyce, James: 66
 Keaton, Diane: 76
 Keiser, Max: 76
 Kennedy, Anthony: III
 Keohane, Robert: 59
 Kershaw, Ian: 29
 Keynes, John Maynard: 58
 Kissinger, Henry: 77

- Klein, Naomi: 66, 76
 Knight, Frank H.: 46, 65
 Kolakowski, Leszek: 59
 Kristol, Irving: 58
 Krueger, Anne O.: 45
 Lagarde, Christine: 42
 Le Pen, Marine: 19
 Letwin, Oliver: 36
 Levitt, Steven: 66
 List, John A.: 66
 Livingstone, Ken: 65
 Lucas Jr., Robert E.: 65
 Madison, James: I, 4, 16, 28
 Maine, Henry James Sumner: 78
 Mäki, Uskali: 65
 Mann, Thomas: 66
 Marat, Jean-Paul: 29
 Margalit, Avishai: 52
 Márquez, Gabriel García: 29
 Marx, Karl: 66
 Maslow, Abraham: 52
 McLuhan, Marshall: 76
 McNally, Terrence: 29
 Meinardus, Ronald: 61
 Mencken, H.L.: 58
 Milanovic, Branco: 43
 Mill, John Stuart: 1, 2, 20, 29, 36, 37, 47, VIII
 Miller, Morton: 65
 Mirowski, Philip: 65
 Mises, Ludwig, von: 58, 64, 68
 Moore, Michael: 66, 76
 Myrdal, Gunnar: 64
 Nagel, Thomas: 6
 Nalebuff, Barry: 2
 Neier, Aryeh: 21
 Nixon, Richard: 29, 58
 Norberg, Johan: 66
 Nozick, Robert: 6, 58, 59, 68
 Nye, Joseph: 59
 Obama, Barack: 46, 74
 Okin, Susan Moller: 36
 Olson, Mancur: 68
 Orwell, George: 2
 Pamuk, Orhan: Πρόλογος, 36, 37
 Pinochet, Augusto: 67, 74
 Podhoretz, John: 58
 Popper, Karl: 59
 Posner, Richard A.: 21, 27, 64, 65, 66
 Pound, Ezra: 29
 Prokopczuk, Marcel: 73
 Proust, Marcel: 2, 66
 Putnam, Robert D.: 37
 Rajan, Raghuram: 42, 66
 Rand, Ayn: 58
 Rawls, John: 6, 36, 58, 68, 78
 Reagan, Ronald: 59
 Reiner, Rob: 65
 Rembrandt: 7
 Richter, Heinz: 28, 30
 Riefenstahl, Leni: 29
 Rieff, David: 78
 Roberts, Mary Louise: 28
 Roche, Marc: 66
 Roosevelt, Theodore: 46
 Röpke, Wilhelm: 59
 Rothbard, Murray: 58
 Ruby: 78
 Ryan, Meg: 65
 Samad, Asha: 36
 Samuels, Warren J.: 66
 Scalia, Antonin: 28
 Schkade, David: 37
 Schultz, Theodore: 65
 Scruton, Roger: 59
 Shakespeare, William: 66
 Shermer, Michael: 76, 77
 Smith, Zadie: IV
 Snowden, Edward: 77
 Somin, Ilya: 19
 Soros, George: 42
 Spence, Michael: 64

Stapleford, Thomas A.: 65
 Stephen, James Fitzjames: 36
 Stigler, George: 64, 65, 66
 Stiglitz, Joseph: 64
 Stone, Oliver: 29
 Straw, Jack: 36
 Sunstein, Cass: 4, 37, 58, 66
 Tacitus: 75
 Thaler, Richard H.: 4, 66
 Thatcher, Margaret: 59
 Thomson, Judith Jarvis: 6
 Tollison, Robert D.: 45
 Trump, Donald: 19
 Tsongas, Paul: 59
 Tullock, Gordon: 45, 65
 Updike, John: 66
 Valdés, Juan Gabriel: 67
 Van Horn, Robert: 65
 Van Overtveldt, Johan: 65, 66
 Vidal-Naquet, Pierre: 75
 Viner, Jacob: 65
 Voigtländer, Nico: 73
 Voth, Hans-Joachim: 73
 Waldron, Jeremy: 29, 37
 Wallace, David Foster: 66
 Warren, Samuel D.: 27
 Watson, James: 52
 Weber, Michael: 73
 Weiss, Peter: 29
 Whitehead, Alfred North: VI
 Wilder, Douglas: 59
 Williamson, John: 59
 Williamson, Oliver E.: 68
 Wittgenstein, Ludwig, 18
 Woodward, Bob: 77
 Zakaria, Fareed: 22
 Zingales, Luigi: 42, 66

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΧΑΤΖΗΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Ο Αριστείδης Χατζής, μετά τον *ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΙΣΜΟ*, το επιτυχημένο εισαγωγικό βιβλίο του στη φιλοσοφία της ελευθερίας (κυκλοφορεί στη σειρά ΜΙΚΡΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ), προσφέρει, με αυτό το νέο του βιβλίο, ένα ανθολόγιο εφαρμοσμένου φιλελευθερισμού.

Τα κείμενα που περιλαμβάνονται στον τόμο αυτόν καλύπτουν θέματα όπως η φιλελεύθερη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα ατομικά δικαιώματα (με έμφαση στην ελευθερία του λόγου, της έκφρασης και του Τύπου, την ακαδημαϊκή ελευθερία, τα δικαιώματα που έχουν να κάνουν με τον έλεγχο του σώματός μας, τα δικαιώματα των ομόφυλων ζευγαριών, των μεταναστών και των αδύναμων ομάδων).

Ο Αριστείδης Χατζής εξηγεί γιατί πρέπει να επιτρέπεται η ευθανασία, να μην απαγορεύεται ο λόγος μίσους, να έχουν το δικαίωμα παιδοθεσίας τα ομόφυλα ζευγάρια, γιατί η πολυπολιτισμικότητα είναι επιθυμητή, γιατί ο εθνολαϊκισμός αποτελεί τον μεγαλύτερο κίνδυνο που απειλεί τη φιλελεύθερη δημοκρατία και γιατί η τελευταία πρέπει να εξασφαλίζει την προστασία των δικαιωμάτων ακόμα και των εχθρών της.

Ένα κεφάλαιο είναι αφιερωμένο στην οικονομική ελευθερία αλλά και στο αποτελεσματικό θεσμικό πλαίσιο που πρέπει να τη συνοδεύει για να εξασφαλιστεί η οικονομική ανάπτυξη. Ο συγγραφέας αφιερώνει επίσης ένα κεφάλαιο στο φαινόμενο της πολιτικής βίας ενώ το τελευταίο κεφάλαιο του τόμου είναι αφιερωμένο στις ιδέες, τις έννοιες και τα θέματα που απασχολούν τον σύγχρονο φιλελευθερισμό αλλά και τη δημοκρατική σκέψη στο σύνολό της.

Η συλλογή αποτελείται από άρθρα που έχουν δημοσιευθεί, κυρίως τα τελευταία χρόνια. Ο συγγραφέας τα έχει επεξεργαστεί ξανά σε βάθος, προσθέτοντας μια πλουσιότερη τεκμηρίωση για όσες/ους θέλουν να εμβαθύνουν στα επιμέρους ζητήματα.

ISBN 978-960-569-760-0

9 789605 697600

Κωδ. μηχ/σης 25.109

www.epbooks.gr